

SLOVENE

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . „ 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . „ 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . „ 2.—
 V spravi prejemaj mesečno „ 1-70
Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . „ 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . „ 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

Ilustrati:
 Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
 za enkrat . . . po 18 v
 za dvakrat . . . „ 15 „
 za trikrat . . . „ 13 „
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zahvale, oskarilice itd.:
 enostolpna petlitvrsta po 23 vin.
Poslano:
 enostolpna petlitvrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 138.

Položaj na severnem bojišču.

O novi grupaciji avstrijsko-nemških čet na Rusko-Poljskem piše vojaški sotrudenik lista »Pester Lloyd«:

Skušnje sedanje vojske, prve, v kateri si stojijo nasproti moderne ogromne armade, v kateri so se bojne črte tako raztegnile, da tega ni nihče prej slutil in v kateri se vporablja vse tehnične iznajdbe zadnjega polstoletja, se v splošnem še ne dajo definitivno dognati, vendar se pa lahko reče, da je ena glavnih skušenj vojske ta, da frontalni napad ne vodi do odločitve. Numerična premoč pride lahko uspešno do veljave le na enem ali drugem krilu kot obkolitev. Dokler pa nasprotnik lahko svojo fronto podaljšuje ali jo umakne nazaj, so brezuspešni tudi obkoljevalni poskusi. Kaj bo prineslo odločitev in na kak način se bo izvršila, to bo pokazala šele bodočnost.

Na podlagi tega se lahko razumejo dogodki na Rusko - Poljskem. Prve dni tega meseca so pričele združene avstrijsko - nemške čete ofenzivo na črti Lodz - Pietrkow - Sędziejow - Opatowice - Tarnow - Grybow. Za ofenzivo so bile glavne smeri Varšava, Ivangorod, Sandomir in Przemysl.

Rusi so po bitki med Grodekom in Rawaruskom meseca septembra prodrli v Galicijo le do reke Wiloke, ker je bil njihov operacijski načrt prekrizan vsled prodiranja novih nemških sil na Rusko-Poljskem. Bili so prisiljeni, da so opustili ofenzivo in da so se čisto na novo grupirali. Ta nova grupacija Rusov se je izvršila za rekama Vislo in San od Varšave do Karpatov, pri čemur so seveda morali ostati v defenzivi.

Avstrijsko - nemška ofenziva je hitro in odločno napredovala, vse ruske zadnje straže so bile poražene in naše čete so dosegle in tudi deloma sredi oktobra prekoračile San, oziroma Vislo.

Šele v tem času, to je sredi oktobra, je bila nova ruska grupacija popolnoma gotova, nakar so pričeli Rusi s protiofenzivo. Na črti Visla - San so poleg galske glavne sile koncentrirali še znatne moči od njemenskih armad in na novo došle kavkaške, sibirskie in turkestanke armadne zbornice, kakor tudi avgusta meseca vpoklicani letniki 1914 (okoli 600.000 mož). Vse te sile znašajo od 100 do 120 divizij. Ta ogromna sila je seveda veliko večja kakor pa združene avstrijsko - nemške čete.

Ruska protiofenziva se je pričela s silnimi napadi osmih armadnih zborov pri Ivangorodu in severno od te trdnjave. Vsi ti napadi so bili krvavo odbiti. Nato so se vršili veliki kavalerijski boji okoli Sohačeva zahodno od Varšave, kjer je ruska kavalerija imela ogromne izgube in se je morala umakniti.

Med tem časom so Nemci prodrli v bližino 15 km do Varšave in so ostali na črti Blonie—Piasečno. V tem so pa Rusi prekoračili Vislo zahodno in južno od Varšave. Prodirali so od severa nemško levo krilo; nato so prodirali proti Sohačevu in Blonie in ogroževali tudi čez Goro Kalvarijo (južno od Varšave) proti Piasečnu in čez Kozienice proti Radomu. Ta ruska protiofenziva se je izvršila z vso ogromno silo, kljub temu se je morala ustaviti, ker ni nikjer mogla bojne črte avstrijsko - nemških čet omajati. Vendar je prišla številna premoč do veljave. Na prostoru Sohačev — Blonie ni bilo nemško levo krilo dovolj močno, in ker trenutno ni bilo na razpolago novih čet, da bi podaljšalo bojno črto in se tako izognilo obkolitvi, se je umaknilo do Skiernievic. Tudi ostale armade, ki so se stale ob Visli, so se umaknile, da se je bojna črta zopet izravnila. S tem, da se po-maknile fronto nazaj, so se avstrijsko-nemške čete izognile nevarnosti obkolitve od Rusov in se najbrže postavile na črti Plock — Skierniewice — Radom

—Sandomir. Novi položaj nam na eni strani nudi možnost podaljšati fronto, na drugi strani pa lahko na tej novi bojni črti zadamo Rusom take žrtve, da bo to skupno z izgubami na mrtvih, ranjenih in ujetnikih na črti ob Visli gotovo odločilno zmanjšalo veliko rusko premoč v našo korist.

× × ×

Dunaj, 29. oktobra. (Kor. urad.) Uradno se poroča: 29. oktobra opoldne: Na severnovzhodnem bojišču večeraj ni bilo večjih bojev. Zadnje dni so Rusi polkusili prodreti v prostor Turke, a so bili uspešno odbiti. — Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, generalmajor.

× × ×

Berolin, 29. oktobra. (Kor. urad.) Veliki glavni stan, dne 29. oktobra opoldne: Na severnovzhodnem (to je Vzhodno Pruskem) bojišču napad naših čet napreduje. Tekom zadnjih treh tednov je bilo na tem prostoru vjetih 13.000 Rusov in zaplenjenih 30 topov in 39 strojnih pušk.

Na južnovzhodnem bojišču se razmere od večeraj niso izpremenile.

× × ×

RAZVRSTITEV RUSKIH BRAMBNIH SIL.

»Stockholmer Tagblatt« priobčuje pregleden opis o razvrstitvi ruskih armad, ki ga je na podlagi ruskih uradnih poročil sestavil njegov vojaški sotrudenik. Pregled slove:

Ruska brambna moč je razdeljena v osem armad; desno krilo stoji severno od Kovna, levo krilo pa južnovzhodno od Lvova. Med tema dvema opirališčema se razteza ruska glavna fronta v velikem krogu čez Grodno ob rekah Narev, Visla in San, in sicer tako-le:

Prva armada, ki ji poveljuje Rennenkampf, v ozemlju Kovno, sestoji iz 2., 3., 4. in 20. zbornice t. j. iz vseh čet, ki spadajo k vilnskem vojaškemu okraju.

Druga armada, v ozemlju Grodno, je sestavljena iz finskega in bjelostokega zbornice, ki jima je dodeljen en sibirski armadni zbor. Izprva je tej armadi poveljeval general pehote Zylinski, bivši načelnik 21. armadnega zbornice, sedaj pa je namesto njega imenovan general Ruskij.

Tretja armada pod poveljstvom generala Mistenka sestoji iz 1., 8., 13., 15. in 23. zbornice ter dveh konjeničnih divizij; stoji ob reki Narev. Večji del teh zborov je preje spadal k prvi armadi, ki jo je general Hindenburg pri Tannenbergu potolkel.

Četrta armada pri Varšavi je bajé sestavljena samo iz dveh aktivnih zborov, namreč iz gardnega in 14. zbornice, a je izredno ojačena z velikim številom konjeničnih divizij. Tej armadi poveljuje načelnik amurskega vojaškega okraja, general Lesicky.

Peta, lublinska armada, pod poveljstvom načelnika moskovskega vojaškega okraja, generala konjenice pl. Plehweja, je sestavljena iz grenadirskega zbornice, 8., 16. in 18. zbornice.

Šesta, holmska armada je sestavljena iz 7., 19., 24. in 25. zbornice; poveljnik je načelnik irkutskega vojaškega okraja, general Ewerth.

Sedma, przemyslska, armada je sestavljena iz 7., 9., 10. in 11. zbornice; preje ji je poveljeval general Dimitrijevič, ki je po najnovejših vesteh imenovan za poveljnika »južne armade«, namesto generala Ruskega.

Osmi, lvovska, armada, pod poveljstvom generala Brusilova, je menda sestavljena iz obeh zborov kijevskega vojaškega okraja t. j. 12. in 21. in razen tega iz nekaj sibirskih in kavkaških zborov. Kar se tiče obeh slednjih je toliko gotovo, da so bili od petih sibirskih zborov 3 poslani na zapad,

od treh kavkaških pa eden, ostala dva zbora sta ostala v Turkestanu.

Od druge strani pa prihajajo naslednja poročila:

Velika glavna ruska armada je združena ob črti pri Visli—Varšava—Ivangorod. Kakor poroča list »Narodni Browne«, je imenovan za poveljnika te armade general Ruski.

Ko se je napad generala Radka Dimitrijeva na Przemysl izjalovil, je bil Dimitrijevič kot armadni poveljnik odstavljen in imenovan za poveljnika 8. ruskega armadnega zbornice, a je kot tak iz ruske armade izstopil. Bolgarski listi poročajo, da je njegov sin Radko tudi vstopil kot prostovoljec v rusko armado.

× × ×

PREMIKANJE RUSKIH ČET.

Peterburg, 29. oktobra. Iz uradnega poročila, ki navaja podatke v ruskih ojačenih pred Varšavo, se vidi, da so pritegnili tudi sibirskie armadne zbornice. Sibirski so dosedaj stali ob Njemenu, od tu so jih poslali v Belostok na drugo fronto. V resnici se od ruske strani opisuje, kako so te sibirskie čete izstopile iz vlaka in takoj posegle v boj pri Varšavi. Enaka premikanja čet so Rusi še prej izvršili, da so izpopolnili svojo bojno črto na vzhodni strani Visle. Med tem je postalo očividno, da Nemci resno ogrožajo Varšavo. Odličnjaki iz Varšave so došli v Peterburg in prosili, naj Varšavo nikar ne žrtvujejo »iz strateških razlogov«. Nato so Rusi sklenili ojačiti svoje čete pri Varšavi. Del Sibircev so poslali med Plockom in Novogeorgijevskom čez Vislo. To premikanje čet pa pomeni oslabitev fronte proti vzhodni Pruski.

Dunajska korespondenca »Rundschau« poroča čez Krakov: Iz Grodnega so prestavili vse urade v Slonim ob Šari na železniški progi Bjelostok. (Grodno leži okoli 60 km vzhodno od Avgustova, kjer so nemške čete vnovič vrgle nazaj Ruse, katere sedaj zasledujejo.)

× × ×

PREOSNOVE V RUSKI VOJSKI.

Vojni poročevalec »Az Ujsaga« je poslal svojemu listu velezanimiv pogovor z ujetim stotnikom ruskega generalnega štaba, ki mu je podal naslednje zanimive podrobnosti o preosnovi ruske vojske in ruskem vojaku sploh:

»Po vsaki ruski vojni so se pokazale v naši vojski pomanjkljivosti, ki so zahtevale takojšnje preosnove. Tako je bilo tudi po krimski vojni l. 1877/78. Po japonski vojni so notranje-politične razmere, ki jih pri nas absorbirajo vse sile, preprečile, da bi se okoristili s poukom iz japonske vojne. Stolipin in Witte sta potrebovala pet let, da sta spravila skupaj denar, ki je bil potreben za preosnovo vojske, ki je bila vsled japonske vojne popolnoma obnemogla. Štedljivost se je izprejrgla v brezumnje; proračun je tudi lani izkazal 500 milijonov rubljev prihrankov, ki so se porabili za vojaške svrhe.

Najprej so se izvedle temeljite osebnepreosnove. L. 1906. so prišli na čelo 25 zborov novi možje in od 68 divizij jih je 38 dobilo nove poveljnike. Naslednja leta je bilo umirovljenih izredno veliko generalov, ter se je predvsem stremilo za tem, da se izboljša kakovost častniškega materiala. Po nemškem zgledu se je uredilo kvalifikacijsko postopanje in častni svet, kar je zvišalo službeno vneto naših častnikov, mladim sposobnim častnikom pa zagotovilo napredovanje. Posebna pozornost se je pri nas posvetila glavnemu štabu. L. 1911. so bili imenovani za polkovniške glavnega štaba 4 častniki v 34. letu, 10 častnikov v 35 in 21 častnikov v 36. letu starosti. Posledica hitrega napredovanja je, da se vse zgrinja v vojno šolo in da se ondi uče z mrzlično vneto.

Kljub temu ni bilo mogoče odpomoči pomanjkanju častnikov, ki je nastalo po japonski vojni. Reaktivirali so zopet

umirovljene častnike ter rezervne častnike prestavili v aktivno službo. Ob takih razmerah je rasla disciplina in sposobnost; mnogo je k temu pripomogel tudi car sam, ki je vse storil, da bi se v njegovih vojakih zopet vzbudila izgubljena samozavest. Nadalje je car delal na to, da se pred meščanstvom dvigne ugled vojske; sam je ob vsaki priliki naglašal, da on in njegova družina pripadajo vojski.

Ko je bil govor o vrednosti ruskih čet, je stotnik rekel:

»Res je, da naša pehota ni idealna in da daleč zaostaja za vašo. Toda to razliko izenačuje naša številna premoč. Za vsake tri naše vojake pade lahko en sam vaših. Ne moremo dovolj občudovati vaše pehote, a ravno to občudovanje kvari našo pehoto. Pretirava se delovanje nasprotnikovega ognja; naša pehota se preplaši in opusti brambo. S tem se tudi pojasnjuje veliko število ujetnikov, ki si ne upajo niti sprožiti svoje puške, ako jih k temu nihče ne sili. Popolnoma so zmedeni. Niso strahopetci, marveč samo plahi. Zato je glavna naša moč v konjenici. Naše topništvo je najboljšje na svetu; bori se samo v majhnih oddelkih in odkar je zagrmel prvi top — vedno v dobro utrjenih postojankah.

O Borojeviču je rekel ruski stotnik: »To je eden najizvrstnejših vojskovodij, a jaz upam, da pri vas ni vsak Borojevič; to je tudi, kar me nekoliko potolaži v mojem bednem ujetništvu.«

× × ×

VOJAŠKI TABOR V VARŠAVI.

Vojni poročevalec Magrini milanškega lista »Secolo« poroča iz Varšave: Gromenje topov traja že neprestano sedem dni. Se vznemirljivejše kakor gromenje topov vznemirja prebivalce Varšave neprestano drdranje voz in topov po varšavskih cestah. Neprestano dohajajo ruska ojačenja, osobiti veliko donskih, kavkaških in ural-skih kozakov. Zelo številne so tudi sibirskie čete, kar dokazuje, da se je v Rusiji, že popolnoma izvedla mobilizacija. Varšava tvori velikanski vojaški tabor. Prebivalstvo je bilo zelo prestrašeno, a zdaj ni več. Bili so se, da se mesto zasede. Oblasti, banke in konzulati so bili že pripravljeni, da odpotujejo v Moskvo. Mesto je že pripravilo meščansko stražo, ki naj bi skrbela za red, če bi bili zasedli Nemci mesto. Osobito je bilo preplašenih 250.000 judov, ki so jih obdolžili, da simpatujejo z Nemci. Judje so bežali. Vojaški gubernator general Turbin jim je obljubil zadostno zaščito. Trije mostovi čez Vislo so pripravljene, da se lahko vsak trenutek razstrelje. Strogo je prepovedano vojakom dajati upijanljive pijače. Tudi častniki pijejo le vodo. Prepoved dobro učinkuje in vojak izborni izgledajo. Ker so se porušile brzojavne in telefonske žice, se je zagrozila za taka hudodelstva z armadnim poveljem smrtna kazen. Vsak dan priplovejo nad Varšavo nemški aviatiki; njih kroglice zahtevajo veliko žrtev. V krasnem gradu v Vilanovu, ki leži 8 kilometrov južno od Varšave, leži na tisoče ranjenec, ki izjavljajo, da se bijejo na jugu Varšave še vedno siloviti boji. V nekem smrekovem gozdu je videl Magrini rusko artiljerijo v živahnem boju z nemško artiljerijo, ki je med Piaseczno (20 km od Varšave) in Goro Kalvarijo (34 km od Varšave) razpostavljena na gričih ob levem bregu reke Visle. Za obrambo Varšave je določenih 300.000 Rusov.

15.000 RANJENCEV V VARŠAVI.

»Kijevskaja Misl« 21. t. m. poroča, da se nahaja v Varšavi 15.000 ranjenec iz bojev pri Varšavi. Približno 1000 vojnih ujetnikov so Rusi iz Varšave odposlali v notranjo Rusijo.

× × ×

NAPAD NA AVSTRIJSKEGA POVELJNIKA.

Graški listi poročajo po »Reichenberger Zeitung«: Napad, o katerem je poročal tudi uradni brzojav, se je izvedel na polkovnika Fischerja, ki je zelo hitro napredoval; bil je še pred kratkim major. Polkovnik Fischer se je posebno odlikoval pri zasledovanju Rusov v Bukovini in je pridobil veličanske zasluge ob zopetni osvojitvi Črnovic in so po njegovi drznosti bile Črnovice iztrgane Rusom. Povišan je bil zato za podpolkovnika. Rumunski učitelj Gabielescu iz Dornvatre je streljal iz zasede na ruski strah, kakor nazivajo Fischerja. Izstrelil je nanj pet strelcev, ki niso zadeli. Napadalca so takoj prijeli, ga zaslišali in dognali, da so mu Rusi obljubili 80.000 rubljev, če Fischerja usmrti ali vjame. Napadalca so takoj ustrelili. Izvedelo se je, da je bil nameravan napad tudi na bivšega gališkega namestnika dr. Bobrznynskega. Po napadu je bil Fischer imenovan za polkovnika.

× × ×

GALIŠKI DEŽELNI ODBOR NAŠEMU CESARJU.

Deželni odbor v Zakopanah v Galiciji je poslal ministrskemu predsedniku grofu Stürghu pismo, v katerem ga prosi, naj sporoči cesarju zahvalo Galicije za njegovo dobrotljivo in ljubeznjivo pismo. Obenem mu zagotavlja zvestobo gališkega prebivalstva.

BRZOJAVNA ZVEZA MED ČERNOVICAMI IN DUNAJEM OBNOVLJENA.

»Slawonische Presse« poroča z Dunaja: Obnovili so brzojavno zvezo med Črnovicami in Dunajem. Iz Budimpešte poročajo, da so naše čete došle v Kolumbo, kjer jih je prebivalstvo navdušeno pozdravljalo.

POLJSKE LEGIJE NA RUSKEM POLJSKEM.

Krakov, 29. oktobra. »Goniec Czenstochowski« poroča, da se je v Čenstohovu vršil ogromno obiskani polski shod, katerega so se udeležili tudi nemški častniki in na katerem se je sklenilo tudi na Ruskem Poljskem osnovati poljske legije. Samo v Čenstohovu se je prijavilo čez 800 legijonarjev.

AMERIŠKI POLJAKI ZA BRATE V EVROPI.

Krakov, 29. oktobra. »Nowa Reforma« poroča, da se je v Chicagu vršil velik poljski shod, na katerem se je osnoval »Poljski centralni odbor za Ameriko«, ki ima namen zbirati darove za evropske Poljake; obenem se je v to svrhu ustanovil pomočni sklad.

Divji boji na Francoskem in ob Kanalu.

Berolin, 29. oktobra. (Kor. urad). Veliki glavni stan, 29. oktobra dopoldne: Naš napad, južno od Nieuporta, polagoma pridobiva tla. — V Ypresu je boj nespremenjen.

Zapadno od Lille so naše čete dobro napredovale; zavzele so več utrjenih sovražnikov postojank, ujele 16 angleških častnikov in nad 300 moč ter zaplenile 4 topove. Angleški in francoski protinapadi so bili povsod odbiti.

Proti francoski bateriji, ki so jo namestili pred reimsko katedralo, njene opazovalce pa na katedralni zvonik, se je moral otvoriti ogenj.

V Argonskem gozdu smo vrpli sovražnika iz več strelskih jarkov in zaplenili nekaj strojnih pušk.

Južnozahodno od Verduna smo odbili ljut francoski napad. Ob protinapadu so naše čete prodrle do sovražnikove glavne postojanke in jo zavzele. Francozi so imeli velike izgube.

Tudi vzhodno od reke Mosel, so bila vsa sovražnikova podvzetja, ki so bila sama na sebi precej brezpomembna, odbita.

× × ×

Artiljerijski ogenj zahteva žrtve, kakršnih nihče ni pričakoval.

Berolinski »Lokalanzeiger« poroča čez Kodanj iz Pariza: Bitka na črti Dixmuiden—Nieuport je najbolj krvava bitka, kar jih pomeni svetovna povestnica. Bitka omahuje zdaj že več dni tja in sem. Posamezne vasi in mostove so Nemci celo po osemkrat osvojili, jih zopet zapustili in zopet zasedli. V teh strašnih bojih, ki se bijejo v bližini, so bile na obeh straneh strašne zgube. Tudi ponoči se bojujejo v neprestanih bližnjih bojih brez presledka. Vsed silovitih artiljerijskih bojev pade toliko ljudi, da so se dozda smatrale take zgube za nemogoče. Nemci pošiljajo, ne ozirajoč se na smrtno nevarnost, vedno nove oddelke v ogenj.

Vojaške množice se potapljajo. — Strašen ogenj artiljerije.

Iz Haaga poroča »Berliner Lokalanzeiger« po poročilu »Telegraaf«: Z nizozemske meje se poroča: Bitka na zahodnem Flandernskem še vedno trdovratno divja sem in tja, osobito v prostoru onostran reke Yser in v prostoru Dixmuiden—Nieuport. Pade toliko ljudi, da se silovito prekaša število izgub v tistih bitkah, ki so se bile v Franciji. V ogenj se morajo zato pošiljati vedno nove rezerve. Angleške granate frče v ognjenih črtah z morja nad bojišče, kjer razpočijo v strelskih jarkih in ubijajo vojaške. Kroglice iz nemških topov nosijo smrt in uničenje v vrste Angležev. Množice angleških vojakov vtonejo, ker topovi uničijo skoraj vse mostove. Sodi se, da bitka ne bo kmalu končana, ker so Nemci na peščenem pomorskem obrežju postavili najtežje topove.

Osem bajonetnih napadov!

»Berliner Lokalanzeiger« poroča: Bitka ob Yseri se razvija ugodno za Nemce. Poročevalec »Daily Telegraph« poroča, da so došli nemški vojak z največjo hrabrostjo izvedli osem napadov z bajoneti, a da so ostali radi francoskih strojnih pušk napadi brezuspešni. V četrtek se je posrečilo nekaterim nemškim oddelkom, da so prekoračili Yserski kanal in da so vzeli več belgijskih utrd. V petek so pa morali nazaj, ker so došla izdatna francoska ojačenja. Pozneje je došlo tudi več francoskih havbičnih baterij, ker je stala belgijska artiljerija brez vsake moči nasproti nemškim težkim topovom. V petek se je nato razvil pod enakimi pogoji poljski artiljerijski boj. Pervyse pri Furnesu in Dixmuiden sta popolnoma v razvalinah.

Niti trenotek ne miruje bitka.

Milanska »Gazeta del Popolo« poroča iz Nieuporta: Morilna bitka na zadnjem koncu belgijskih tal niti ponoči ne miruje. Ponoči in podnevi strašno grome topovi na morju in na suhem. Nemška armada je bila ojačena iz Belgije. V Dünkirkenu neprestano grade trdnjave.

Belgijci zadnje dni 10.000 mož izgubili.

Po poročilih iz Londona (čez Rotterdam) so zadnje dni izgubili Belgijci 10.000 mrtvih in ranjenec. Nemci so presenetili neko stotnijo, jo obkolili in so jo vjeli, a pri protinapadu je bila zopet deloma osvojena. Angleške čete v rezervi so rešile položaj ob silovitem nemškem napadu na strelske jarke. Ponoči so prekoračili Nemci pri Dixmuidnu Yser.

Nemci že v Nieuportu. (?)

Iz Ostenda se poroča čez Rotterdam: Neprestano se čuje gromenje topov. Nemci so baje dne 26. t. m. vkorakali v Nieuport, a govorici ne verujejo. Odkar se nahajajo Nemci v Ostendu, gore ponoči zopet svetilke na ulicah, poudelna železnica zopet vozi in življene se redno razvija. V pristanišču je zasedrana še ena ladja črte Ostende—Dover. V Brüggeju in Ostende je vse polno vojakov.

Anglija ne bo imela nobene mirne ure več. — Angleži prevažajo težke topove v Francijo.

Kapitani nizozemskih parnikov, ki so se vozili skozi Kanal, poročajo, da so videli med Boulogno in Calaisom šest od angleških križark spremljanih transportnih parnikov, ki so vozili težke topove in strelivo. »Daily Chronicle« objavlja članek, ki izjava, da, če zasedejo Nemci črto Boulogne—Calais, ne bo imela Anglija nobene mirne ure več.

Boji na Yseri.

Milan, 28. oktobra. Posebni dopisnik lista »Daily Mail« opisuje boj ob Yseri, ki se je vršil v soboto ponoči, tako-le: V nedeljo zjutraj je plavalo po Yserskem kanalu 2500 mrtvih trupel. Voda je bila rdeča od krvi. Ceste v Dixmuiden so bile pokrite s kupi mrličev. Iz teh podrobnosti si je lahko vsi variti misel o divjosti boja, o silnosti nemškega napada in o vztrajnem odporu zaveznikov.

Bitka se je vršila od sobote večera do prihodnjega jutra. Nemci so imeli povelje, da morajo to noč prekoračiti reko za vsako ceno; to je povedal neki vjeti nemški častnik. Nemški vojak so se zagnali v napad z velikim vzletom in mnogo jih je pustilo življenje na bojišču.

Glavna cesta med Brügge in Nieuportom se ceni ravno pod Sanit—Pirre Cappelle in gre čez Ysero na dveh mestih. Po teh dveh cestah, na ozemlju med njima, so se Nemci z vsilo vrgli na zavezniške linije. Istodobno so druge sile napadle Nixmuiden. To ni bila toliko topniška bitka; streljalo se je večinoma iz pušk in rabilo bodalo. Zaveznikom se ni posrečilo, da bi zadržali silni naval Nemcev.

Francozi nameravajo poplavit bojišče.

Iz Milana se poroča: Bojna črta v bitki na Franderskem bi bila dolga 60 km, če bi šla naravnost, a ker se črta vpogiba v mnogo kotov, je dolga nad 100 kilometrov. Angleži jo nazivajo bitko prekopov (kanalov). Važnost nemškega prehoda čez Yser skušajo zmanjšati, češ da se nahaja med Yserom in francosko mejo ravšina, ki se lahko poplavi. Zdi se, da hočejo priti Nemci v Furnes, od katerega so le še, 12 kilometrov oddaljeni. V Furnesu se namreč križajo ceste z obrežja in iz notranje dežele, nadalje trije plovni prekopi in železnice. Zavezniki upajo, da zadrže Nemce, ker je ozemlje močvirno. Če pridejo Nemci do francoske meje, bi se ko morje naraste, odprle zatvornice, da se ravšina poplavi in da se zabrani Nemcem prodiranje proti Dünkirkenu.

Francozi se boje za Dixmuiden in za Arras.

Iz francoskega poročila dne 27. t. m. o položaju se preko Genfa poroča, da je veliko trpela francosko-belgijska armada, ker so se odstranile angleške vojne ladje. Nemci so zato lahko brez ovire neprestano obstreljevali Nieuport. Francoska zasebna poročila pa napovedujejo, da se bodo bili vroči boji tudi za Dixmuiden in za Arras, ki se mora braniti še proti jugu, a je že tudi ogrožen s severa in vzhoda.

Sodelovanje francoskih vojnih ladij v bitki na Flandernskem.

»Agence Havas« poroča iz Bordeaux: V zadnjem ministrskem svetu je poročal Augagneur, da je v bitki pri Nieuportu skupno z angleškimi vojnimi ladjami tudi pet francoskih torpedovk silovito obstreljevalo nemško desno krilo. Ena torpedovka je baje iz daljave petih milj prisilila neko nemško baterijo, da je morala obmolkneti. Belgijcem, ki so zadeli na težko artiljerijo, je bila tako zopet olajšana ofenziva.

Belgijski kralj na bojišču.

»National Tidende« poroča iz Hazebrucka: Ko je belgijskega kralja nedavno prosil njegov štab, da naj se umakne iz sovražnikovega ognja, je odgovoril: Moje življenje ni za deželo več vredno kakor vaše. Moj prostor je na bojišču.

Belgijci poraženi.

»Matin« poroča iz Havra: 27. t. m. so bili Belgijci ob Yseru poraženi in so se morali umakniti. Bitka je bila strašna.

Nemški podmorski čoln v boju ob belgijski obali.

Kolin, 30. oktobra. »Kölnische Volkszeitung« poroča: Današnje angleško uradno poročilo pravi, da je včeraj nek nemški podmorski čoln trdovratno napadel angleške ladje pred Nieuportom in Ostende.

Boj za Lille — trdnjavski boj.

Milanska »Stampa« poroča iz Armentieres: Boj za Lille je zadobil zadnje dni značaj trdnjavske vojske, ker so zasedli Nemci utrbe Lilleja. Angleži so zato le počasi operirali. Na česti iz Armentieres v Lille so se bili 4 do 5 dni krvavi boji. Osobito divji je bil boj v Perangyju. Nemški aviatiki mečejo skoraj vsak dan bombe na angleški tren. Nemški in angleški aviatiki so se večkrat v zraku spopadli.

Nemci na cesti proti Calaisu.

Berolin, 30. oktobra. Nemško prodiranje čez kanal Yser se nadaljuje že štiri dni. Pred Ronsbrügge na cesti proti Calaisu stoje nemške prednje čete.

Anglija povišala plačo vojakom.

Amsterdam. Angleška vlada je zvišala vojakom armade Kitchenerja plačo za 2 in pol šilinga na dan za moža.

400.000 ljudi zbežalo pred Nemci.

Basel, 29. oktobra. Notranji minister Maloy je odredil poizvedovanje, ki naj dožene natančno število belgijskih beguncev na Francoskem in pa število Francozov, ki so vsled nemškega navalja morali zapustiti svoje domove. Računa se, da je vseh teh beguncev okoli 400.000.

Francoske slutnje.

Genf, 29. oktobra. Iz Bordeaux poročajo: Nemci osredotočujejo vidno svoje skrajne napore, da bi zavzeli Dünkirkhen in Calais. Francoski listi menijo, da je novi napad Nemcev napravljen proti Angležem, ker ne morejo zavzeti Pariza. Francoski listi živahno razpravljajo o pisavi nemškega časopisa, ki je naenkrat postalo prijazno Franciji in kaže le še do Angleške sovražstvo. Pri tem upa na časten separaten mir s Francosko, misel, katero večji del francoskega časopisa še zavrača.

Izliv reke Temse zaprt.

»Frankfurter Zeitung« poroča: Izliv reke Temse je za ladje zaprt. Prosta sta samo dva majhna pasa.

Belgijci zahtevajo od Angležev odškodnino.

50 antwerpenskih trgovcev zahteva po ameriskem poslaniku v Haagu, da naj plačajo Angleži 23.000.000 frankov, ker so jim angleški vojaki po boju uničili toliko blaga.

Bajka o izkrcanju Japoncev na Francoskem.

Milan, 28. oktobra. Iz Marzilijske poročila: Vest o izkrcanju 50.000 Japoncev v Marsiliji je ravno tako plod domišljije kakor vest o izkrcanju 200 tisoč Rusov.

Obrambni ščit francoske in ruske armade proti kroglam.

Berolin. »Vossische Zeitung« poroča iz Genfa: Francoski listi pišejo, da se poslužuje francoska armada v bojih v Argonih obrambnega ščita proti kroglam iz pušk. Tudi Rusi imajo slično orodje.

Princ battenberški padel.

Dne 28. t. m. je umrl princ Moric Battenberški, brat španske kraljice. Vojskoval se je v francoski črti in je bil nevarno ranjen.

Čudne novice iz Albanije.

Anglija pozvala Italijane in Grke, naj zasedejo Albanijo.

Rim. »Giornale d'Italia« piše: V London in Rim je prišlo poročilo, da vlada v ozemlju Argyrocastro anarhija. Treba je bilo beguncem iz teh krajev, ki so zbežali v Valono, omogočiti vrnitev v domovino. Anglija se je obrnila zato v Rim in v Atene, naj obe vladi sporazumno ukreneta vse potrebno. Italija je že poslala sanitetni in pomožni oddelek v Valono. Grčija pa namerava poslati čete v Argyrocastro in Premeti in napraviti tam red. Grčija je o tem koraku obvestila vse države, ki so udeležene pri londonskem miru, in izjavila, da ima okupacija samo začasen značaj.

Albanski Grki pozdravili grške čete.

Atene. »Agence d'Athènes« poroča: Grške čete so vkorakale v severni Epir v največjem redu. Prebivalci so jih navdušeno pozdravljali.

Izkrcanje grških vojakov.

Rim, 30. oktobra. 1200 grških vojakov se je v Santi Quaranta izkrcalo.

Velesile zadovoljne z nastopom Grčije v Albaniji.

Dunaj. »Politische Korrespondenz« poroča, da je Grčija o svojem nastopu vse velesile obvestila. Ker je pa izjavila, da ima cela akcija samo začasen značaj in da bodo sklepi londonskega miru v veljavi ostali, ni nobena velesila ugovarjala. Slično stališče zastopajo tudi na Dunaju.

Zakaj je Italija Albanijo zasedla.

»Tribuna« poroča: Francija in Anglija sta obvestile laško vlado, da je pripravljen v Smyrni ekspedicijski zbor 1000 mladoturških vojakov, ki so namenjeni, da se izkrcajo z orožjem in municijo na albanski obali. Ali se je to zgodilo v sporazumu z Essad pašo ali po naročilu turške vlade, ni dognano. To poročilo je dalo Italiji povod, da je prevzela varstvo albanskega obrežja.

Italija zasede tudi Drač in Sv. Ivan Meduanski.

Rim. Iz mesta Brindisi poročajo, da odplujeta v Albanijo tudi vojni ladji »Etna« in »Piemont«. Odhod »Piemonta« se je zakasnil, ker je zadel skupaj z nekim parnikom in se nekaj poškodoval. Obe ladji odplujeta v Drač, iz česar se sklepa, da bo Italija svojo policijsko akcijo raztegnila ne samo na Valono, ampak tudi na mesta: Drač in Sv. Ivan Meduanski.

Essad paša — gospod Drača.

Berolin. »Vossische Zeitung« piše: Essad paša je razumel postati gospod Drača. Kljub zmagi enega oddelka vstajev, ki so nameravali ponuditi prestol nekemu turškemu princu. Essad paša stane v gradu kneza Wieda in vporablja njegovo pohištvo. V kratkem pride tudi njegova žena za njim.

Vstaja v Južni Afriki.

Vlada južno afriških Združenih držav (angleška kolonija) poroča, da stoji vstaja pod Bajerzem v Transvaalu. Zasedli so mesto Hilbronn, kjer so ujele enega vladnega uradnika, v Raidu so ustavili neki vlak, oborožene državljane so pa vstaji napadli. Vlada nastopi z močno roko. Amsterdamska poročila trde, da se Angležem slabo godi. Buri so prijeli več visokih uradnikov.

London. Iz Kapstadta poročajo: Polkovnik Maritz je razširil med nizozemsko južno afrikance sledeči razglas, ki ga je izdal cesarski guverner nemške južne Afrike dr. Seitz dne 16. sept. v Windunku. S tem, da so Angleži zasedli Romanstrist, so prekoračili nemška

mejo in prenesli vojno iz Evrope v Afriko. Izjavljamo odločno, da se Nemci ne bojujejo proti nizozemskim južnim afrikanem. Pač pa bomo ukrenili vse potrebno da napade Angležev na vseh točkah odbijemo. Vojskovali se bomo izključno in do skrajnosti proti Angliji in Angležem.

Kapstadt. General Botha je zapustil Rustenburg in je prišel še isti dan v stik s pristaši Beyero-a, katere je poglaval v beg. Zasledoval je sovražnika cel dan in ujel 80 mož.

Berolin. Listi se pečajo z vstajo Burrov in omenjajo velik pomen, da se je vstaji pridružil general Dewet, ki je bil v burški vojski strah Angležev in ki velja za dobro izšolanega stratega.

Trosporazum grozi Turčiji.

London, 28. oktobra. »Reuter« objavlja sledeči komuniké angleške vlade: Znano je, da je vladam trojnega sporazuma zavoljo izzivanja s strani Turčije pričela pohajati potrpežljivost. Domneva se, da za Turčijo tiči Nemčija. Položaj je danes takšen, da bi majhen pripetljaj v Azarbadianu ali v Črnem morju zadostoval, da v Orientu izbruhnejo sovražnosti. Vlade trojnega sporazuma so se zato odločile, da v najkrajšem času na en ali drug način razrešijo skrajno napeti položaj.

Rusija grozi Turčiji s skrajnimi sredstvi.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Carigrada: Ruski poslanik v Perziji se je pritožil v Teheranu nasproti turškemu poslaniku nad pustošenjem turško-perzijskih band. Njihov voditelj Emir Hahmed da je v službi turške vlade. Če se ne bodo te sovražnosti prenehale, bo ruska vlada nastopila z resnimi protidredbami.

Turški poslanik je odgovoril, da dela Emir Hahmed na svojo roko, najbrže iz maščevanja, ker so ruska sodišča njega obsodila na smrt. Turčija nima z njim nobene zveze, ker varuje strogo nevtralnost.

TURŠKI INSTRUKTORJI V PERZIJ.

Carigrad. V dobro poučenih krogih se govori, da je perzijski šah zaprosil pri turški vladi, naj mu pošlje vojaških instruktorjev. Doslej je odpotovalo v Teheran sedem častnikov-instruktorjev.

Sprava med Srbijo in Bolgarijo?

Sofija, 29. oktobra. Iz Niša se poroča, da je ruski poslanik v Sofiji, Savinjski, ki se je mudil nekaj dni v Nišu, imel nalogo, pripraviti Pašića do tega, da bi napravil poizkus za spravo med Bolgarijo in Srbijo. Iz istega vzroka je došel iz Peterburga v Niš nek carjev pobočnik. Baje so bila pa ta pogajanja brezuspešna.

Dunaj, 29. oktobra. »Reichsposti« poročajo iz Sofije, da je ruska vlada priporočila Srbiji, naj ponudi Bolgariji za prost prevoz vojnega materiala odstop majhnega ozemlja.

BOLGARIJA OSTANE NEVTRALNA.

V sobranju je 28. t. m. ministrski predsednik Radoslavov odločno izjavil, da mora ostati Bolgarija v sedanjí vojski nevtralna in da živi z vsemi velesilami v prijateljskih razmerah in da so tudi razmere skoraj z vsemi sosednjimi državami bolj zaupljive, kakor lani.

Naša ofenziva pri Mitrovici.

Budimpešta. Tukajšnji listi poročajo: Naše čete, ki so pri Mitrovici prekorale Savo, so pričele napadati pri Gluščih, krepko podpirane od čet, ki so prekorale reko pri Jarku, tako da je bila srbska brigada primorana, se umakniti proti Metkoviću in Bogatiću. Naše čete so se nato utrdile na poti iz Gluščev v Bogatič, medtem ko so se Srbi skrili v betonska skrivališča. Naše pozicije so tako močne, da moremo popolnoma lahko odbiti poskuse Srbov, predreti našo bojno črto.

Pri eksploziji monitorja »Temes« smo izgubili 22 mož.

Rusi pri Urmiji poraženi.

»Ikdam« poroča, da so vstaški Kurdi pri Urmiji tretjič napadli ruske čete in jih porazili. Kurdi so osvojili ruske topove in ujeli veliko Rusov, med nimi tudi častnike. Rusi so se umaknili v utrjene postojanke pri Urmiji. Kurdi korakajo proti mestu.

Irska postala svobodna.

Kopenhagen. Iz Londona poročajo: Voditelj Ircev, državni poslanec Redmond, se je sam sebe imenoval za predsednika vlade najbrž zato, da izvede homerule ir-

skega ljudstva. V Dublinu so velike irske demonstracije.

NEMŠKE MINE NA SEVERNI OBALI IRSKE.

V Londonu vzbuja potop parnika »Manchester Commercial«, ki je zadel na severni obali Irske na mino, velikansko vznemirjenje. Angleži se vprašujejo, kako je bilo mogoče Nemcem na tem kraju mine položiti. Pravijo, da je nemogoče, da bi nemški podmorski čoln priplul tako daleč, ne da bi ga videli. Angleži. Mislijo, da je položil mine kak nemški parnik, ki je plul pod nevtralnno zastavo.

Portugalci, Spanci in evropska vojna.

Kolin. »Kölnische Zeitung« poroča iz Milana: V Madridu pravijo, da sta portugalski vojni in notranji minister ponudila predsedniku republike svoj odstop, ako vztraja na tem, da se Portugalska udeleži vojske ob strani Angleške. — Špansko časopisje poroča, da se zadnji letnik vojakov, ki bi se moral letos odpustiti, obdrži pod orožjem.

Nemiri v Lizboni.

»Westminster Gazette« poroča iz Lizbone: Iz maščevanja, ker so porušili socialisti uredništva monarhističnih listov, so porušili monarhisti poslopje socialističnega lista.

Vojno stanje v provincah Draga, Coibra in Porto.

Portugalska vlada je proglasila radi monarhističnih nemirov vojno stanje v provincah Draga, Coibra in Porto. Vsekakor nemiri niso tako nedolžni, kakor jih opisuje republikanska vlada, ker so morali proti njim nastopiti z najhujšim sredstvom.

Boji v Kiaučau.

Pariz. Agence Havas poroča iz Tokio: Križarica Tschitose je dne 18. in 19. oktobra odbila napade dveh nemških ladij in ju je zagnala nazaj v zaliv Kiaučau. Slabo vreme ovira takojšen napad na trdnjavo Kiaučau. Ne prestano obstreljevanje s suhega in z morja povzroča trdnjavi težke izgube. Nekaj min se je odtrgalo in napravljajo vožnjo v Velikem oceanu nevarno.

Najnovejša poročila.

ZVEZNA POGODBA MED TURČIJO IN AFGANISTANOM.

Frankobrod. Iz Carigrada se poroča: Smatra se kot gotovo dejstvo, da se je med Turčijo in Afganistanom dogovorila zvezna pogodba. Posebno odposlanstvo je odpotovalo v Afganistan, da izroči emiru sultanovo pismo.

ANGLEŠKO - FRANCOSKO BRODOVJE ODPOKLICANO IZPRED DARDANEL.

Peterburg, 29. oktobra. »Rječ« poroča, da sta Angleška in Francoska brzojavno odpoklicali svoje bojne ladje izpred Dardanel.

Sofija, 29. oktobra. Po semkaj došlih vesteh se angleško-francosko brodovje ne nahaja več pred Dardanelami.

SALANDRA ODRŽI ZAČASNO VODSTVO ZUNANJEGA MINISTRA.

Milan, 28. oktobra. »Corriere della Sera« poroča iz Rima. Danes ob 6. uri 10 minut zvečer je odpotoval Sonnino iz Rima v svojo vilo v Romitu kot navaden poslanec, a ne kot minister. Zunanje ministrstvo bo začasno tudi nadalje vodil ministrski predsednik Salandra, ki pa še baje ni opustil zadnjega upanja, da Sonnina vendar-le pregovori, da sprejme portfeli.

ZAPLENJENA LAŠKA LADJA.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Rima: V Sredozemskem morju je zaplenilo francosko-angleško brodovje že tretji laški parnik »San Giovanni«, last sicilijanske ameriške pomorske družbe. Parnik je vozil baker. Prepeljali so ga v Gibraltar.

ANGLEŽI PROTI NEMCEM IN AVSTRIJCEM.

London, 30. oktobra. »Times« poročajo iz Toronto z dne 26. oktobra: V Ottavi so bile vse hiše sumljivih Nemcev, Avstrijcev in Ogrov preiskane od policije. Angleška »Imperial Association« v Toronto je sprejela resolucijo, naj bi vse Nemce, Avstrijce in Ogre spravili v koncentracijske tabore.

ATENTAT NA ANGLEŠKEGA GUVERNERJA V HONGKONGU.

Hongkong, 30. oktobra. Atentat na angleškega guvernerja se je ponesrečil. Indijske čete so razorožili. Mesto z mrzlično hitrostjo utrjujejo.

NEMŠKI ZRAKOPLOV NAD PARIZOM UBIL 8 OSEB.

List »Aftenbladet« v Göteborgu poroča iz Pariza: Preteklo sredo je priplul nad Pariz nemški zrakoplov. Vrgel je 6 bomb;

tri so naredile veliko škodo. 8 oseb je ubitih, znatno število je ranjenih. Francoski letalci so zrakoplov napadli, pa jim je ušel v oblake.

PONESREČEN ANGLEŠKI NAPAD NA NEMŠKI PODMORSKI ČOLN.

Nemški poslanik v Haagu obvešča: Angleški torpedni rušilec »Bodged« se je, kakor poročajo Angleži, zalezel v neki nemški podmorski čoln, ki se je pa vrnil, ne da bi bil količjak poškodovan.

ANGLEŽI NE LOVE VEČ AVSTRIJSKIH IN NEMŠKIH REZERVISTOV.

»Westminster Gazette« poroča, da je angleški mornarici ukazano, da ne sme več na nevtralnih ladjah loviti avstrijskih in nemških rezervistov.

ANGLEŽI POSTALI PRIJENLJIVEJŠI.

Anglija je sporočila Združenim državam, da ladij, naloženih z mineralnim oljem in bombažem, ne bo več nadlegovala. Vendar morajo amerikanske ladje dokazati z dokumenti, da vozijo to blago v nevtralne države. Mineralno olje da je takega pomena za motorje in podmorske čolne, da mora Anglija obrniti vso pozornost na blago take vrste.

NEMČIJA BO SPOŠTOVALA NAČELO »AMERIKA AMERIKANEC«.

New York, 28. oktobra. Listi poročajo, da je nemški veleposlanik grof Bernstorff vsled naloga svoje vlade podal pismeno zagotovilo, da bo Nemčija, tudi če zmagaa, spoštovala Monroeov nauk. To je v zvezi z vestjo, da namestila Nemčija izkrcati svoje čete v Kanadi, ker Kanada pomaga Angležem.

»EMDEN« JE POGREZNILA JAPONSKI PARNIK.

Berolin, 28. oktobra. Glasom semkaj došlih vesti je nemška križarka »Emden« pogreznila japonski parnik »Kamasata Maru«, ko je vozil v Singapore.

NEMCI IZGNANI IZ HONGKONGA.

Berolin. »Lokalanzeiger« poroča: Angleška vlada je ukazala, da morajo vsi Nemci tekom osmih dni zapustiti otok. Prizadetih je 800 oseb.

KITAJSKO - JAPONSKA POGAJANJA RAZBITA.

Zürich. »Ruskoje Slovo« poroča, da so se kitajsko-japonska pogajanja končno razbila.

POTOPLJENA RUSKA TORPEDOVKA.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Peterburga: V Peterburgu se je izdal seznam izgub, ki navaja, da se pogreša posadka neke ruske torpedovke, med njimi tudi šest častnikov. Torpedovka se je potopila, ko je zadel na neko mino.

Po sklepu lista.

Začetek vojske med Turčijo in Rusijo?

TURŠKA BOJNA LADJA OBSTRELJEVALA FEODOŠIJO. — TURŠKA KRIŽARICA »HAMIDIE« POZVALA MESTO NOWOROSIJSK, NAJ SE PRED.

Peterburg (čez Berolin), 30. oktobra. (Kor. urad.) Peterburška brzojavna agencija poroča z dne 29. t. m.: Med 9½ in 10½ uro dopoldne je neka turška križarica s tremi dimniki v Feodošiji obstreljevala kolodvor in mesto in poškodovala katedralo, grško cerkev, žitnice v pristanišču kakor tudi pomolje. En vojak je bil ranjen. Poslopje podružnice ruske banke za zunanjo trgovino je pričelo goreti. Ob 11. uri je križarica odplula proti jugozahodu.

V Noworossijsk je priplula turška križarica »Hamidie« in pozvala mesto, naj se preda in izroči državno last, z grožnjo, da bo v slučaju odklonitve mesto bombardirala. Turški konzul in njegovi uradniki so bili aretirani. Križarica je zopet odplula.

× × ×

Feodošija je pristaniško mesto na vzhodni strani polotoka Krim v Črnem morju. Vzhodno od Feodošije ob kavkaski obali pa leži Noworossijsk.

Pravilnice o nemških oblegovalnih topovih.

Neki nemški artiljerijski častnik piše o 42 cm nemških topovih

O nemških oblegovalnih topovih se širijo v javnosti stvari, ki niso drugega kot pravljice. Govore, da uravnava topove nemški inženirji, elegantni gospodje v frakih! V resnici jih upravljajo ves čas, odkar so vlti, nemški uniformirani artiljeristi. Topovi niso last Kruppa in niso prišli šele sedaj v roke vojne uprave; poizkusi s temi topovi segajo že 6 let nazaj. Artiljerijska komisija je napravljala ž njimi poizkuse in jih nazadnje odobrila. Vojno ministrstvo jih je nato kupilo in prevzelo.

Samoobsebi se razume, da je vadilo moštvo ž njimi že celo vrsto let. Da ni javnost več let zanje vedela, je samoobsebi umljivo. Molčanje je vojaška dolžnost!

Podrobnosti o teh topovih, ki se širijo med svetom, so samo ugibanja. Nekateri pišejo, da stane en strel 48.000 mark, drugi zopet 31.000 frankov! V resnici stane en strel 3000 frankov. Angleški dolgi topovi na ladjah prineso 80 strel, nemški 250 strel; v primeri s temi ima tudi 42 cm top precejšnjo življenjsko dobo. Bolj natančno se pisatelj noče izraziti. Kadar se top izstrelji, se ni treba niti za 1 meter odmakniti!

Nekateri pravijo, da strelja top v daljavi 32 do 44 km. Top strelja daleč, vsaj tako daleč, da ga noben sovražnik topov ne more zadeti. Tudi glede teže ni nihče še pravega uganil.

Dnevne novice.

+ **Angleške laži o zdravju našega cesarja.** Nasproti poročilom, ki jih razširja list »Daily News« v Londonu, češ da zdravje našega cesarja ni dobro, se z Dunaja naglašja, da so poročila zlagana. Cesar se nasprotno dobro počuti, rešuje z nezmanjšano deloljubnostjo vladarske posle in deli vsak dan avdienco.

+ **Duhovska zveza v Gorici** je prejela naslednje pismo o znani zadevi prof. dr. Udeja:

Po ukazu preč. P. Avguščina Galen sporočamo društvu »Duhovska zveza v Gorici«, da je njen dopis na uredništvo »Bonifatius Korrespondenz« prekasno došel, da bi ga mogli prijaviti še v oktobri številki. Zato ga bomo natisnili v našem časniku šele v številki, ki izide prve dni novembra; kajti tudi mi, kakor je razvidno iz izjave uredništva v številki 19-20., zavračamo trditve prof. dr. Udeja. Pri tem pa prečastno društvu prav vljudo naprosmo to naše Udejevimi trditvam nasprotno stališče prijaviti tudi v slovenskih listih. Z izrazom odličnega spoštovanja do društva in ...

Pavel M. Haupt.

Na vloženo tožbo v isti zadevi je predsednik »Duhovske zveze« prejel od preč. knezoškofijskega ordinarijata sekavskega v Gradcu odgovor:

Na Vašo vlogo od 14. oktobra leta 1914 se poroča, da v imenovanji zadevi se bo tuuradno svojčas potrebno ukrenilo.

Naš nastop je torej že dosegel zahtevani uspeh v popolno opravičenje slovenske duhovščine.

Bl. Grča,

t. č. predsednik »Duhovske zveze«.

+ **Iz seje kranjskega deželnega odbora** dne 28. oktobra 1914. Društvu Rdečega križa se dovoli drugi prispevek 1000 K. — Deželni zadrugi asistent Ivan Lazar se imenuje zadrugi pristavom. — Dr. Ivan Černe, tajnik Kranjske deželne banke, se imenuje kolektivnim prokuristom. — Od vlade zahtevane jezikovne izpremembe pri slovenskem besedilu načrta lovskega zakona se odobré. — Vzame se na znanje, da je c. k. ministrstvo za notranje zadeve z ozirom na pritožbo deželnega odbora, da se obči pokojninski zavod za nameščence in delavska zavarovalnica zoper nezgode v Trstu ne ozirata pri naloganju denarjev na deželo Kranjsko, opozorilo imenovana zavoda, naj se v bodoče pri naloganju kapitalov v zmislu zadevnih postavnih določil ozirata na deželo Kranjsko. — Od daja zgradbe mostu na deželni cesti II. vrste Blatna—Brezovica—Beyke se odloži za letos in most provizorično popravi.

+ **Državni zbor se ne skliče**, kakor se izjavlja iz državnozbornskega predsedstva, ker je parlament izpremenjen v vojaško bolnišnico.

— **Nemškonarodna zveza** bo zborevala novembra. Klubovo načelstvo ima sejo 5. novembra.

+ **Ustanove generala Dankla.** General konjenice in lastnik 53. pešpolka Viktor Dankl je ustanovil dve ustanovi v korist svojega polka. Ena ustanova, 6000 K. mora se uporabljati v reprezentativne svrhe častniškega zbora, a druga, 1400 K. za vsakoletno nagrado enega podčastnika brez ozira na šaržo.

— **Na južnem bojišču** je padel mladi hrvaški književnik profesor Fran Galovič. — Grof Jožef Auersperg, absolvirani iurist, c. k. kadet bos. herceg. polka št. 3, je podlegel ranam, ki jih je dobil 19. avgusta v boju pri Šabacu. Pokopan je v Rumi.

+ **Slovenski grobovi na bojišču.** Pred trdnjavo Przemysl je padel dne 7. oktobra posestnik in mizar Janez Kranjc od Sv. Barbare niže Maribora. Zjutraj ob 2. uri istega dne ga je zadel sovražni šrapnel. Mož je bil izredno varčen in skrben gospodar. Bil je občinski odbornik in več let župan. Zapusča mlado ženo in 3 nepreskrbljene

otročice. — Na bojišču v Galiciji je padel tudi mladenič Ivan Zavrnik iz Jablanc, župnije Sv. Barbare. — Med padlimi se nahaja tudi posestnik Franc Flucher, doma od Spielfelda. — Na južnem bojišču je bil smrtno ranjen vrli naš pristaš Franc Juhart, posestnik v Orli vasi pri Braslovčah v Savinjski dolini. Nekaj časa je ležal v Dolnji Tuzli, pozneje pa so ga prepeljali v Budimpešto, kjer je dne 14. oktobra umrl. Prepeljali so ga domov v Braslovče. Pogreb se je vršil dne 20. oktobra. Rajni je bil v raznih odborih ter je povsod zavzemal odlično mesto. Vse ga je ljubilo in spoštovalo. Naj bo našemu agilenemu, sedaj rajnemu somišljeniku domača savinjska zemlja lahka!

+ **Proglášenje tovarne za izdelovanje portlandcimenta na Dovjem za »državno varovan obrat«.** C. k. ministristvo za notranje zadeve je z odlokom z dne 21. oktobra 1914., št. 12.942/M. I., na podlagi določil § 1, cesarske naredbe z dne 25. julija 1914, drž. zak. št. 55, tovarno za izdelovanje portlandcimenta na Dovjem do preklica in najdalje za čas vojne za »državno varovan obrat« proglasilo.

— **Smrtna železniška nezgoda v Trgu (Feldkirchen) na Koroškem.** V sredo je ob sestavljanju vlakov smrtno ponesrečil izprevednik Anton Kočevar. Ponesrečenec zapušta vdovo s tremi otroci.

— **Najvišji tarif za živila na Štajerskem** s 27. septembra je začasno odpravljen. Izdajo se najvišji tarifi le v nekaterih občinah.

— **Vojni davek namerava uvesti** finančna uprava. Pričel bi se pri dohodkih nad 4000 kron. Znašal bi pol do 2 odstotka na dohodki 20.000 kron. Pri nas se uvede s § 14., na Ogrskem ga bo dovolil državni zbor.

— **Baron Skoda.** Generalnemu ravnatelju Skodove tvornice Karlu vitezu pl. Skoda je podelil cesar baronstvo. Novi baron je bil rojen l. 1878. v Pzlnu. Odlikovan je radi težkih motornih baterij. Z visokimi redovi je odlikovanih še več upravnik svetnikov in uradnikov Skodove akcijske družbe.

Cerkvene pevске zbornice opozarjamo na oceno nove zbirke »Slava presv. Eucharistiji«, ki obsega 75 pesmi za mešan zbor, in pri kateri so sodelovali izveščine vsi naši cerkveni skladatelji. Oceno je priobčil gospod Premrl v »Slovenca« št. 246 z dne 28. oktobra. t. l. Vsak pevovodja bo našel v tej zbirki svojemu zboru prikladne pesmi in dobil v nji obilo gradiva. Obširna partitura velja 6 kron, glasovi so po 60 vin.; dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

— **Padel je na severnem bojišču** član kat. akad. društva »Dan«, jurist Jos. Fon iz Srpenice pri Bovcu. Služil je kot praporščak pri 4. bos. polku. Ravno je imel končati svoje študije, ko ga je klicala dolžnost v boj in smrt. Bil je zelo nadarjen mladenič, nenavadno samostojne sodbe in plemenitega čustvovanja. Težko ga bomo pogrešali. Naj počiva v miru!

— **Na severnem bojišču — je ranjen** praporščak 4. dom. polka g. Samo Uličakar iz znane tržaške narodne rodbine.

— **Kurat Kr. Klanjšček** iz Lokovca, ki je odšel kot vojni kurat v Galicijo na bojišče, je tam zelo obolel. Sedaj so ga pripeljali v goriško bolnišnico, kjer se zdravi.

— **Čuden slučaj.** Pret. soboto sta v goriški bolnišnici usmiljenih bratov v isti sobi in v isti noči umrla dva kapucina. Eden je bil 80 letni brat Valentin Peč iz Gradnega v Brdih, drugi pa brat Pacifik Breščak iz Podmelca. Prvega je vzela starost, drugega jetika. Pokopali so ju tudi skupno.

— **Zanimiva obravnava pri mariborski sodnji.** Bivši avskultant Dobnik

toži c. kr. okrajnega sodnika v Mariboru dr. Deitischegga radi razžaljenja časti. Obravnava se vrši v petek dne 30. oktobra na sobi št. 53. Delegiran je poseben sodnik iz Gradca.

— **Potres v Ajdovščini.** Dne 27. t. m. okoli 10. ure 30 minut dopoldne so čutili v Ajdovščini precej močan potresni sunek. Trajal je približno dve sekundi. Škode na hišah ni nobene.

— **Požar** je uničil 14. t. m. hišo, gospodarsko poslopje, veliko sena, več voz in orodja posestniku Ivanu Bajc v Podkrajju pri Vipavi. Škode je 6000 K. Vzrok ni dognan. Nesrečni gospodar služi v črni vojski, ni bil zavarovan, žena je pa bolna. Vreden je podpore. Sprejme hvaležno vsak dar.

Ljubljanske novice.

Ij **Daleč od svojih domačih** v Ljubljani umrlih avstrijskih vojakov se bomo spominjali prihodnjo nedeljo na tukajšnjem pokopališču pri sv. Križu. Kakor znano je klub obč. svetovalcev S. L. S. posredoval, da imajo v Ljubljani umrli ranjenci vojakov skupno grobišče ter je naprosil g. dež. glavarja dr. I. Šusteršiča, naj bi blagovoli ob primeren času stopiti na čelo odboru, ki naj skrbi za dostojen spomenik v Ljubljani umrlim vojakom. Poročali smo, da je g. dež. glavar obljubil, da to stori. Da prihodnjo nedeljo grobovi junakov ne bodo samotni in da jim že sedaj izrazimo naše globoko spoštovanje, je g. dež. glavar odredil, da se grobovi okrase in razsvetle. Kakor čujemo, je vojaška oblast določila, da bo v nedeljo ob 4. uri popoldne ob grobovih vojakov blagoslov in negovor po mornariškem superijorju monsignoru č. g. Kokalju.

Ij **Zopet vlom na Golovcu.** V Anžičevo restavracijo na Golovcu, katero vodi sedaj g. Alojzij Klesek, se je izvršil zopet predrzen vlom. Ker ponoči v sedanjem času nihče ne prenočuje v poslopju, so si vlomilci izbrali za vlom noč. Razbili so dve ključavnici, razbili okno, vlomili dve vrati, nakar so odnesli vse, kar je bilo v restavraciji hrane in sličnih stvari. Odnegli so vse salame, klobase, kruh, konjak, vse žganje in likerje, odnesli so tudi sifon in pokalice ter nekaj vina. Policija zasleduje vlomilce.

Ij **Iz ujetništva na Ruskem** je pisal g. prof. Ludvik Vaga ja svoji materi dopisnico, ki je šla »črez Daniju«, to je čez Dansko, in dospela pred par dnevi. Pisana je z levico dne 30. septembra, a gospod profesor pravi, da bo prihodnje pismo že pisal zopet z desnico. Ranjen je ležal v bolnici v Grodeku, ko so prihrumeli Rusi in ga ujeli. Kje se sedaj nahaja, ne ve.

Odda se takoj v Ilirski ulici št. 22

stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kuhinje in drugih pritliklin, in

2 stanovanja

na Dolenjski cesti št. 67 (poprej tovarna za žv. penke.) — Več pove **ADOLF HAUPTMANN**, posestnik v Ljubljani.

Ključavničar

ki je že delal pri rezalnem stroju in vrezavanju, se sprejme.

Kranjska tovarna za železino A. NAGEL, Kamnik, Gorenjsko.

Pod roko se odda stanovanje

s 3 sobami, kuhinjo, drvarnico in prostornim vrtom, radi selitve, za novembrov termin za znižano ceno 60 kron. Letna najemnina znaša 360 kron. Vpraša se na Dolenjski cesti št. 48, I. nadstropje (Popovičeva hiša). 2926

Kateri dama ali gospod bi posodil visokošolecu 800 K proti mesečnemu odplačevanju, proti zahtevanim obrestim in popolnoma varnemu jamstvu . . . ?

Blagohotne ponudbe pod „3060“ na upravo „Slovenca“.

Lesna trgovina

pri Virantu se sedaj nahaja ravno v tej hiši pri Sv. Jakobu, toda okrog vogala v Rožni ulici. 3065

Jožef Sitrle.

2 elegantni stanovanji 2

vsako obstoječe iz 4 velikih sob s krasnim razgledom in na solnčni legi, s kopalnico in z vsemi pritliklinami, opremljeno z vsem komfortom in električno razsvetljavo, je oddati takoj ali za februarjski termin.

Istotam se da tudi

podpritlično stanovanje

z dvema sobama in z vsemi drugimi pritliklinami takoj ali za februarjski termin v najem. Naslov pri upravi tega lista pod št. 3067. 3

Izgotovljene obleke, suknje, pelerine

za moške in dečke ter lepe in jako okusno izgotovljene iz pliša ali sukna vrhne

jopice in plašče za ženske in deklice

v zalogi po stalno najnižji ceni v manufakturni in konfekcijski trgovini

2999

Pri Škofu

Ljubljana, Pred Škofijo št. 3 Medarske ulice

Geniki na zahtevo brezplačno.

Slovenska trgovska šola v Ljubljani

(Kongresni trg št. 2) s pravico javnosti.

Sprejemno naznanilo.

Dvorazredna trgovska šola za dečke.

V pripravljani razred se sprejemajo učenci, ki so stari najmanj 13 let in so dovršili vsaj štiri razrede ljudske šole.

V I. trgovski letnik se pa sprejemajo učenci, ki so stari vsaj 14 let in ki napravijo posebno sprejemno skušnjo. Brez sprejemne skušnje se sprejemajo v I. letnik le učenci, ki so z vsaj zadostnim uspehom dovršili 4. razred kake srednje ali meščanske šole.

Odhodno izpričevalo šole upravičuje do dveletne aktivne vojaške službe in nadomešča triletno učno dobo v trgovini.

Dvorazredna trgovska šola za deklice.

V I. trgovski letnik za deklice se sprejemajo učenke, ki so stare najmanj 14 let in ki so dovršile 8. razred ljudske ali 3. razred meščanske ali 4. razred kake srednje šole. Pripravljalnega razreda na dekliškem oddelku ni.

Vpisovanje se bode vršilo v ponedeljek, dne 2. novembra 1914, od 9. do 12. ure dopoldne.

Pri sprejemu imajo prednost sinovi in hčere trgovcev in obrtnikov. K vpisu naj pridejo učenci, oziroma učenke v spremstvu staršev ali njih namestnikov ter naj prinese seboj krstni list, zadnje šolsko izpričevalo in 15 K vpisnine ter prispevka k učilom.

Ostala pojasnila daje tudi pismenim potom

ravnateljstvo.

Ljubljana, dne 20. oktobra 1914.

A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10

Specialna trgovina za pletenine in trikotažo.

395

Velika zaloga različnega perila za vojake iz čiste volne in velblodje dlake in sicer: snežne kučme, sviterji, telovniki, triko-jopice, srajce, in spodnje hlače, nogavice, sliperji, dokolenice, rokavice, različni ščitniki za vrat, prsa, kolena itd.

Odeje iz velblodje dlake. Tetra perilo. Spalne vreče. Plašči in predpasniki za slrežnice rdečega križa. Volna za plesti.

Opozarjamo pri nakupu vsakovrstnega obuvala za dame, gospode in otroke na

edino moderno domače podjetje te stroke tovarno P. Kozina & Ko. v Trziču. Tvrđ-

ka ima v Ljubljani, Breg 20, veliko zalogo samolastnih, najboljših in za vsako

nogo priležnih izdelkov. Cene, ker je blago naravnost iz tovarne, brez konkurence

Domača tvrđka

Zunanja naročila
2815 obratno

Cene brez konkurence

Modni salon Marija Götzl

Priporočamo domačo solidno tvrđko

Velika zaloga damskih in otroških klobukov v najnovejših oblikah vseh vrst ter športnih čepic

Židovska ul. 8

Zalni klobuki
vedno v zalogi

Popravila se sprejemajo